

REACTIE OP CONSULTATIE HERZIENE STANDAARD 3810N

NBA Young Profs

10 september 2021

Young Profs

Inleiding

Met genoegen heeft het bestuur van NBA Young Profs de herziene Standaard 3810N Assurance-opdrachten inzake niet-financiële verslaggeving gelezen. Wij erkennen de ontwikkelingen binnen het vakgebied duurzaamheidsverslaggeving en assurance en zijn dan ook positief gestemd met het herzien van de huidige Standaard 3810N.

Hieronder zijn wij kort ingegaan op de consultatievragen zoals geformuleerd in het consultatiedocument.

Algemene vragen

1. Hoe beoordeelt u de herziene Standaard 3810N? Heeft u hierbij specifieke opmerkingen?

Een goede basis die praktisch toepasbaar is voor de accountant. Wel zien wij door het document heen de term “conclusie” zowel voor assurance opdrachten met beperkte mate van zekerheid als redelijke mate van zekerheid gehanteerd worden. Vanuit consistentiedoelinden zouden wij aanbevelen om voor redelijke mate van zekerheid de term “oordeel” en voor beperkte mate van zekerheid de term “conclusie” te hanteren (zie ook artikel 88). Het onderscheidt tussen redelijke mate van zekerheid en beperkte mate van zekerheid middels een R of een B is prettig en geeft duidelijkheid.

2. Is deze Standaard toepasbaar in uw omgeving, ook in het mkb? Zo niet, dan graag motiveren en indien mogelijk voorstellen voor aanpassing/verbetering toevoegen.

Ja is toepasbaar, dit was reeds het geval met de huidige Standaard 3810N. Voor wat betreft MKB hebben wij dat inzicht niet opgedaan.

3. Kunt u zich vinden in de voorgestelde ingangsdatum?

Ja, hoe sneller hoe beter.

opdrachten inzake niet-financiële verslaggeving gelezen. Wij erkennen de ontwikkelingen binnen het vakgebied duurzaamheidsverslag

Specifieke vragen

1. Is de titel ‘Assurance-opdrachten inzake niet-financiële verslaggeving’ voldoende duidelijk? Zo niet, dan graag aangeven welke titel dan wel duidelijk is.

De in artikel 6 opgenomen uitleg over niet-financiële verslaggeving en algemene termen die daarmee verband houden dragen bij aan het begrijpen van het begrip niet-financiële verslaggeving. In de CSRD wordt voorgesteld om niet meer de term "niet-financiële informatie" te hanteren en deze te vervangen door de term “sustainability information” oftewel, duurzaamheidsinformatie. Dit zou mogelijk nog voor verwarring kunnen zorgen. Ook de RJ gaat meer nadruk leggen op niet-financiële informatie. Het is het overwegen waard om rekening te houden met dergelijke ontwikkelingen en waar mogelijk deze met elkaar in lijn te brengen om verwarring in de toekomst voor te zijn. Voor de toekomst zien wij een verdere integratie binnen de Standaarden (NV COS) tot een mogelijkheid. Dit als gevolg van verdere integratie tussen financiële en niet-financiële verslaggeving.

2. Is het onderscheid tussen beperkte mate van zekerheid en redelijke mate van zekerheid voldoende uitgewerkt in deze Standaard? Zo niet, dan graag specificeren waar extra onderscheid gewenst is.

Dit kan mogelijk worden versterkt ten aanzien van de werkzaamheden op het gebied van interne beheersing. Wat zijn hierbij nu de verschillen in werkzaamheden tussen beperkte mate van zekerheid en redelijke mate van zekerheid? Hoe is dit bijvoorbeeld bij een proces dat in hoge mate geautomatiseerd is? Of bij vaststelling betrouwbaarheid van lijstwerk uit een systeem?

3. Vindt u dat de assurance-Standaard voldoende aandacht besteedt aan fraude en/of 'green washing' en de rol en de verantwoordelijkheid van de accountant om dergelijke risico's te identificeren en hier op in te kunnen spelen? Zo niet, kunt u dan ook aangeven hoe u dit anders zou willen zien?

De term greenwashing lijkt, ook in de praktijk, onderhevig te zijn aan verschillende definities. Het opnemen van deze term onder artikel 13 definities kan uitkomst bieden. Het is voor ons nu niet duidelijk wat concreet met de term greenwashing wordt bedoeld. Bovendien vragen wij ons ook af of greenwashing niet standaard als fraude risico dient te worden opgenomen net als het risico dat het management de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt of het risico bij de verantwoording van opbrengsten zoals opgenomen in Standaard 240. In het geval greenwashing wordt gezien als een risico dat, net als het risico dat het management de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, altijd van toepassing is, dan dienen er ook standaard werkzaamheden door de accountant te worden uitgevoerd ongeacht de inschatting door de accountant van het risico (zie ook Standaard 240.33). In het geval greenwashing wordt gezien als een risico dat, net als het risico gerelateerd aan de verantwoording van opbrengsten, niet altijd van toepassing hoeft te zijn, dient de accountant de redenen voor deze conclusie in de assurance documentatie op te nemen (zie ook Standaard 240.48).

Volgend op eerdergenoemde is in de herziene Standaard 3810N ook het risico dat het management de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt opgenomen onder artikel 48. Aangegeven wordt dat dit risico in alle entiteiten aanwezig zijn, maar wordt niet als significant risico aangemerkt zoals dat wel het geval is onder Standaard 240.32. Daarnaast wordt aangegeven dat de accountant bij het overwegen van risico's dient te bepalen wat de gevolgen van het voorgaande zijn voor de aard, omvang en timing van de werkzaamheden, maar ontbreekt nadere uitleg over het doel/invulling van deze werkzaamheden zoals bijvoorbeeld wel is opgenomen in Standaard 240.33. Bovendien kan gesteld worden dat dit versterkt wordt doordat de kwantitatieve informatie waarover in niet-financiële verslaggeving wordt gerapporteerd meestal niet is te ontleen aan een sluitend registratiesysteem en sterke verbanden tussen de verschillende registratiesystemen en administratie ontbreken. Het systeem van dubbel boekhouden dat in verschillende opzichten bepalend is voor de aanpak van de controle van historische financiële informatie ontbreekt hierbij vaak. Een sluitende waardekringloop is veelal niet aanwezig en de registraties zijn dikwijls 'stand-alone'.

4. Zouden we specifieke deskundigheidsvereisten moeten stellen om deze Standaard te mogen toepassen? Of zijn de generieke bepalingen in bijvoorbeeld 3000A paragraaf A68 voldoende?

Wij erkennen dat de vereiste kennis, ervaring en vaardigheden bij het onderzoeken van niet-financiële verslaggeving maakt dat veelal wordt samengewerkt in multidisciplinaire teams. De juiste teamsamenstelling zien wij dan ook als verantwoordelijkheid van de accountant als onderdeel van het kunnen accepteren/continueren van een assurance-opdracht. Wij achten de huidige (generieke) bepalingen voldoende hiervoor.

5. Duurzaamheidsverslaggeving kent specifieke concepten ten aanzien van verslaggevingsmaterialiteit. Is de wijze waarop de accountant om moet gaan met het onderwerp materialiteit voldoende opgenomen in de Standaard?

Ja, wel zouden wij u mogelijk ten overvloede graag willen attenderen op de dubbele materialiteit zoals verduidelijkt in CSRD. Dit concept is niet nieuw, maar ligt reeds besloten in de NFRD. Omdat naar de mening van de EC het dubbele materialiteitsperspectief door rapporterende entiteiten nog onvoldoende wordt weergegeven in duurzaamheidsverslaggeving is het concept in de CSRD verduidelijkt. De CSRD vermeldt expliciet dat ondernemingen moeten rapporteren over de impact van duurzaamheidsfactoren op de onderneming zelf ("outside-in perspective"), maar ook over de impact van de onderneming op het milieu en de maatschappij ("inside-out perspective"). Dit concept wordt nu (nog) niet als zodanig behandeld in de herziene Standaard 3810N.

6. Is deze Standaard geschikt voor assurance-opdrachten betreffende CSRD-informatie die op basis van de voorgestelde EU-richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen gepubliceerd moet gaan worden? Zo nee, welke aanpassingen zijn hiervoor nodig?

De basis is goed, mogelijk dat als gevolg van nadere invulling van CSRD toevoegingen nodig zijn. Zie daarnaast concept dubbele materialiteit bij vraag 5. Bovendien wordt voorgesteld om in de CSRD niet meer de term "niet-financiële informatie" te hanteren en deze te vervangen door de term "sustainability information" oftewel, duurzaamheidsinformatie. Dit zou mogelijk nog voor verwarring kunnen zorgen.

Afsluitend

U kunt contact met ons opnemen via de secretaris van onze commissie, Hugo van Campen (h.vancampen@nba.nl) of met Jochem Bosgraaf (jochem.bosgraaf@nl.ey.com)

Met vriendelijke groeten,
Namens de commissie NBA Young Profs,

Adrian Egas
Voorzitter NBA Young Profs